

Természet-Ismeret

2019. december

Tartalom

Adventi hírlevél.....	2
Kihelyezett szakmai műhelymunka a Benkőben.....	3
Őszi Pedagógiai Napok a fenntarthatóság jegyében.....	4
Komplex Instrukciós Program – Látogatás Hejőkeresztúron.....	5
Advent vásárlási lázban égve?.....	6
Legyen Ön is Alkotó!	8
Információk	8

Adventi hírlevél

Kedves Kollégák, Tisztelt Érdeklődők!

Az idei évben utolsó alkalommal, az adventi időszak végén és a téli szünethez közeledve jelenik meg a Természet-Ismeret hírlevél.

Nagy örömünkre egyre többen érdeklődnek a hírlevél iránt, és sok pozitív visszajelzést kaptunk. Örömmel tölt el, hogy a rohanó világban pár percre kikapcsolódást adhatunk a kedves kollégáknak és érdeklődőknek.

Az év utolsó hónapjaiban sem lassult a tempó a természetismeret tantárgy megújításában: November közepén egy kihelyezett szakmai napon vitattuk meg a fejlesztendő tananyagunk immáron a gyakorlatban is körvonalazódó kereteit. Decemberben Miskolcon, a „Határmezsgyék” konferencián rengeteg jó gyakorlatot ismerhettünk meg; majd pár nappal később egy kis mézeskalács hatására játékra adtuk a fejünket, hogy az év végéig ily módon döntsük el, mely témakörök köré fogjuk felépíteni a természetismerethez tervezett tananyagunkat.

Adventi számunk elmaradhatatlan témája az ünnepi időszakot megelőző, szinte már hisztérikus méreteket öltő VÁSÁRLÁS. Pedig a karácsonyt megelőző várakozáshoz nehezen illeszthető hozzá a túlszűfolt pláza, a türelmetlen embertömeg és a felesleges árucikkek gyűjtése.

Remélem, hogy idei utolsó számunkban is Mindenki talál valami igazán Neki szólót!

**Minden kedves Olvasónknak Áldott Karácsonyi Ünnepet
és Békés Új Esztendőt kívánok!**

Farkasné Nagy Krisztina
szerkesztő

Kihelyezett szakmai műhelymunka a Benkőben

2019. november 12-én, kedd délután a Református Tananyagfejlesztő Csoportot látta vendégül iskolánk.

A Természettudomány Munkacsoport tagjai a tanév kezdete óta azon munkálkodnak, hogy új köntösbe öltöztessék az 5-6. évfolyamon tanított természetismeret tantárgyat. Ennek eléréséhez minden hónapban műhelymunkán – Litéren, a Református Egyház Zsinati Székházában és most itt, a Benkőben – fejlesztik tovább azt a gondolati csírát, hogy a természetismeret tantárgyat komplex, református szemléletben újítsák meg.

Hiszen hol is lehetne jobban megismertetni a diákokkal a teremtett világ sokszínűségét, szépségét és törékenységét, mint természetismeret órán? Ez a tantárgy alapozza meg a későbbi évfolyamokon belépő természettudományos tantárgyakat, így kiváló terepe a kíváncsiság felkeltésének, az izgalmas megfigyeléseknek-kísérletezésnek, a kirándulásnak és a játékos tapasztalásnak.

Ehhez a szemléletváltáshoz igyekeznek átfogó koncepciót, és új szemléletű tananyagokat megálmodni e maroknyi, ám annál lelkesebb és kitartóbb kis csapat.

Iskolánk továbbra is támogatja a Református Tananyagfejlesztő Csoport munkáját és örömmel csatlakozik a természetismeret komplex megújítását megvalósító programhoz!

Isten áldását kérjük az Alkotók munkájára!

<https://benkorefi.hu/termeszettudomany-kihelyezett-szakmai-muhely-a-benkoben/>

Őszi Pedagógiai Napok a fenntarthatóság jegyében

Az Őszi Pedagógiai Napok tematikája idén a fenntarthatóság (pedagógiája) köré szerveződött. A számtalan színes és változatos program közül választani is nehéz volt az érdeklődőknek. A Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium: "Az ipari forradalom hatása a környezetre" címmel hirdetett bemutató történelem órát és azt követő konzultációt a pedagógusoknak.

Az első meglepetésként az szolgált, mikor kiderült, hogy a történelem szakórát az informatika teremben tartják. Ezt csak tovább fokozta, hogy Szabó Márta történelem (-német nyelv) szakos pedagógus Markó Zoltán matematika szakos kollégájával együtt tartja majd ezt a rendhagyó órát.

Az óra nem titkolt célja – természetesen a tantárgyi célkitűzéseken túl – a tantárgyi integráció gyakorlati megvalósítása és bemutatása volt. A témához evidensként kötődő történelem és matematika tantárgyakon túl a földrajz és az informatika is helyet kapott, és beépült az órába.

A 32 géppel felszerelt számítástechnika terembe a 11. c osztály érkezett, hogy az első ipari forradalom következményeként bekövetkező demográfiai változásokat elemezzék IKT-módszerekkel. Konkrét, valós népesedési adatsorokra illesztettek különféle növekedési modelleket, melyeket függvényekkel ábrázoltak is. (elsősorban lineáris és exponenciális függvényekben gondolkodtak).

Az óra gyors köszöntéssel és technikai előkészítéssel kezdődött, ahol a diákok a közös „osztálycsoportba” belépve érthették el az adatsorokat, melyeket tanáraik már gondosan előkészítettek számukra. A ráhangolás során a diákok a „nagy londoni lócitromválság” áhírével ismerkedhettek meg. A tanári előadás korrajzát szépen kiegészítette a Thomas Malthus életét és munkásságát bemutató logikusan felépített, összeszedett, saját készítésű grafikonnal színesített tanulói kiselőadás.

Ezután a csoportok beosztása (2-6 fős csoportok) és a feladatkijelölés következett, melynek elvégzésére 15 perc állt a tanulók rendelkezésére. A csoportmunkák során elsősorban a matematikai és IKT-kompetenciák fejlesztése került előtérbe. Az elkészült növekedési modelleket és grafikonokat az osztály google drive csoportjába töltötték fel a csapatok. Majd a 6 csoportból három munkájával ismerkedhettünk meg részletesen is.

Az órát rövid történelmi összegzés zárta: a demográfiai változások mögötti környezeti okokra való rávilágítás. Ezen háttérinformációk történelmi szemléletű feldolgozására a következő tanórán nyílik majd lehetőség.

Az óráról távozva, a diákok még személyes benyomásaikat és a bennük megfogalmazódott tanulságokat is megoszthatták az őket megkérdező tanárnővel.

A projektet az osztály a tanév során tovább építi majd, és végül egy tudományos poszter (infografika) készül majd a csoportmunkákból.

Komplex Instrukciós Program – Látogatás Hejőkeresztúron

November elején Hejőkeresztúrra látogattam. A IV. Béla Általános Iskola ugyanis a Komplex Instrukciós Program hazai bázisintézménye. Egy kellemes, tanulságos és ösztönző szakmai napot töltöttem itt kollégáimmal.

A kirándulás korán keléssel és fél 7-es indulással vette kezdetét, hogy időben odaérjünk a bemutató órákra. A köszöntő és bemutatkozó után ki-ki a saját szaktárgya, illetve ízlése szerint választhatott a bemutató órák közül.

Az iskolába jelenleg 187 diák jár, 3 településről, sokan közülük hátrányos helyzetűek. Sokaknak nincs lehetőségük az otthoni tanulásra, házi feladat írására, gyakorlásra. Így az itt tanító pedagógusok egyik legfontosabb szempontja a tanuláshoz egy olyan pozitív attitűd kialakítása, ahol a gyerekek felfedezhetik a tanulás játékos oldalát, ahol sikerélményük van, ahol felfedezik saját talentumaikat és ahol megtanulhatják, hogyan tudják tudásukat a gyakorlatban, az életben és majdan a munkában is hasznosítani. Az intézményben 2000-től vezették be a KIP-módszert és azóta sok pozitív hozadékról tudnak beszámolni az ott tanító pedagógusok.

A bemutató órák egyikén, 8. évfolyamos matematika órát látogattunk meg, ahol 23 diák dolgozott KIP-es csoportokban; Márton-napi témakörökben: Márton-napi receptet kerestek és a hozzávalókkal számoltak (mértékegység átváltások gyakorlására tökéletes!), figyeltek az egészséges táplálkozásra; vártúrát terveztek (szintén számolva kilométert, költséget és buszjegyet is) és Márton-napi programajánlót készítettek.

A második, 7. évfolyamos történelemórán 19 fő gondolkodott együtt arról a kérdésről, hogy vajon érdemes volt-e kiegyezni? A csoportmunkák elindításában a tanári segítség mellett, a csoportok a tankönyvi fejezet egy-egy részét olvasták el. A beszámolók során a tanár biztatta, bátorította a gyerekeket, és közösen javították ki a munka hevében vétett helyesírási hibákat.

Bónuszként, a nap végén táblajáték órára látogattunk el, ahol nem csak megfigyelői, hanem aktív résztvevői (játékosai) is voltunk az órának és ismerkedtünk a közel 30 táblajátékkal, amelyek szabályait az ide járó kisdíákoknak már betéve tudják.

A KIP-módszerről és a táblajátékokról az alábbi linkeken további kellemes böngészést kívánok:

KIP: http://www.komplexinstrukcio.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=62&Itemid=102

Táblajátékok: <https://meszaros-mihaly.hu/>; http://www.jatektan.hu/_2018_vissza/index_00000.html

Advent vásárlási lázban égve?

November utolsó pénteke a Black Friday, azaz "fekete péntek", a nagy kereskedelmi akciók napja. Újabban már egy egész hétig, sőt hónapig tartanak a "hihetetlen akciók" és ezzel a bevásárlóláz, amellyel "karácsonyra készülünk". A civilizációnk által diktált túlfogyasztás, amely a környezeti és társadalmi problémák forrása, ezzel a zajos és vibráló vásári forgataggal távolít el bennünket az adventi várakozás csendjétől. Jó hír, hogy van alternatíva.

"NE VÁSÁROLJ SEMMIT! NAP"

Nem kötelező hinni a reklámoknak. Dönthetünk úgy, hogy mi másképp teszünk. Egyre többen tartanak ilyenkor fogyasztói böjtöt, amely nem szegénységet vagy nélkülözést hirdet, hanem arra hívja fel a figyelmet, hogy a boldogságot, a megelégedettséget, a teljességet nem a

boltokban kapjuk meg. Az akció vidám és kritikus tiltakozás a túlfogyasztás, a jólét, a vagyon egyenlőtlen elosztása, és a reklámnak a mindennapi életünkre gyakorolt hatása ellen.

A "ne vásárolj semmit napot" a korábban a reklámszakmában dolgozó Ted Dave kezdeményezte 1992-ben, "Ami elég, az elég!" mottóval. A fősodró média által közvetített reklámok, melyek már kiskorunk óta befolyásolják világképünket, arra ösztönöznek, hogy minél több, minél gyorsabban és minél drágábban kielégítendő szükségletünk legyen. Mindeközben tudjuk, hogy a fogyasztói boldogságérzetet fenntartó termékek előállítására fenntarthatatlan mértékben veszi igénybe környezetünket. A kérdés pedig roppant egyszerű, amit minden egyes tétel megvásárlása előtt érdemes feltenni: *valóban szükségem, vagy csak igényem van erre?*

Csoóri Sándor: A haszon

"Az eredeti tőkefelhalmozás korában Amerikát még az ódivatú protestáns erkölcs kormányozta. Dolgozni nemcsak a munkabéért kellett, de a becsület, a tisztesség nevében is. Eszményi az a munkás volt, aki nem dohányzott, nem ivott, nem élt kicsapongó életet. A munkaerejével megtermelt haszon egyúttal tehát a morális értékek takarékkönyvébe is belekerült. De attól a pillanattól kezdve, hogy az amerikai gazdaság elért egy bizonyos szintet, s ki tudta elégíteni az alapvető igényeket, gyorsan átállt, s hozzálátott ahhoz, hogy a fogyasztói igényeket mesterségesen fölcsigázza. Kezdte meggyőzni a vásárló állampolgárt, hogy olyan árut is vegyen meg, amelyről eddig álmában se tudott, s talán szüksége se volt rá. A reklám mint a csábítás műsája állandóan a jobb dolgok iránti vágyat élesztgette az egyénben. Nem a szükséges került az ember szeme elé, hanem a lehetséges. A lehetséges pedig – mint tudjuk, közegellenállás nélkül – újabb lehetségesre utal, s ezáltal illúziót szül." (részlet)

Túllőttünk a célon

A túlfogyasztás jelenségének komolyságát jól mutatja az Ökológiai Lábnyom fogalma, amely megmutatja, hogy mekkora terület erőforrásai szükségesek jelenlegi fogyasztási szintünk fenntartásához és termelt hulladékaink kezeléséhez. A számítások azt bizonyítják, hogy a világ népessége jelenleg nem egy, hanem 1,7 Földet fogyaszt, az emberiség ökológiai lábnyoma jóval nagyobb, mint amit a természet hosszú távon fenn tud tartani. Országokénti bontásban hatalmas egyenlőtlenségek vannak az erőforrások használatában, az egy főre eső lábnyom Katarban 15,7 ; míg Eritreában 0,5; Magyarországon 3,4 globális hektár.

Minden évben elérkezik egy úgynevezett túlfogyasztási nap, az Ökológiai túllövés napja, amikor az emberiség természeti erőforrásokkal való gazdálkodása deficitessé válik. Amit az év során ez után a nap után fogyasztunk, azt a Föld már a következő évi erőforrásaiból fedezi, azt éljük fel. Ez a nap évről évre előbbre kerül, 2019-ben az európai túlfogyasztás napja május 10-én, a magyarországi átbillenési pont pedig július 29-én következett be.

Ne vásárolj semmit! Legyen inkább advent!

Szűcs Boglárka

A cikk megjelent a www.reformatus.hu, valamint a www.okogyulekezet.hu oldalon (a Szerk.)

Legyen Ön is Alkotó!

Kedves Kolléga!

Nagy szeretettel várjuk minden kedves alkotni vágyó Kolléga jelentkezését, aki szeretné megosztani a természetismerethez kötődő módszereit, ötleteit, ismereteit a tantárgyat tanító kollégák közösségével; vagy bemutatna egy-egy szakmai programot, előadást, kirándulási lehetőséget vagy erdei iskolai programot.

Jelentkezni lehet folyamatosan a nagy.krisztina1988@reformatus.hu email címen!

Áldás, békesség!

Farkasné Nagy Krisztina

Információk

Munkatársaink

Farkasné Nagy Krisztina – földrajz-történelem szakos tanár, geográfus

Szűcs Boglárka – biológia-földrajz szakos tanár, környezeti nevelő, az Ökogyülekezet referense

Források

A Hírlevélben megjelenő képek forrásai:

<https://hu.pinterest.com/pin/56083957835452430/?d=t&mt=login>

Ajánlott honlapok

<http://okogyulekezet.hu/>

<http://reformatus.hu/>

<https://reftantar.hu/>